

**RTU studiju kurss "Darba aizsardzība"****22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte****Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | IV0463                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Nosaukums                                           | Darba aizsardzība                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Atbildīgais mācītbspēks                             | Jānis Bērziņš - Vieslektors                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Mācītbspēks                                         | Jānis Bartušauskis - Lektors<br>Valentīna Urbāne - Doktors, Pētnieks<br>Matīss Šmitiņš - Vecākais pasniedzējs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 1.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV, EN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Anotācija                                           | Studiju kurss sniedz pamatzināšanas par darba aizsardzības pamatnostādņiem, par darba aizsardzības tiesību aktu bāzi, ņemot vērā Starptautiskās Darba Organizācijas konvenciju un ES tiesību aktu prasības. Studiju kursa laikā tiek iegūta prasme izveidot uzņēmuma iekšējo normatīvo aktu bāzi, ņemot vērā uzņēmuma darbības specifiku. Students iegūst pamatzināšanas par darba vidē sastopamajiem riskiem un to novēršanas metodēm, kā arī darba aizsardzības uzraudzības sistēmas izveides principiem uzņēmumā vai iestādē.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par darba aizsardzības normatīvo aktu sistēmu valstī, par darba vidē sastopamajiem riskiem to robežvērtībām, par risku novērtēšanas metodēm.<br>Studiju kursa uzdevumi:<br>1. Attīstīt iemaņas darba aizsardzības uzraudzības sistēmas izveidē uzņēmumā un iestādē.<br>2. Radīt izpratni par darba aizsardzības tiesību aktu kopumu valstī, to piemērošanu uzņēmuma vai iestādes līmenī.<br>3. Radīt izpratni par darba vidē sastopamajiem riskiem, to sadalījumu pēc sava rakstura un pieļaujamām robežvērtībām.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Studenti studiju kursa apgūšanas laikā veic divus patstāvīgos darbus, izveidojot uzņēmuma darba aizsardzības uzraudzības sistēmu, izvēloties konkrētā uzņēmumā ievērojamo darba aizsardzības tiesību aktu bāzi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Literatūra                                          | Obligātā/Obligatory<br>1. Darba aizsardzības likums ( 20.06.2001)<br>2. Darba likums (20.06.2001).<br>Papildu/ Additional<br>1. MK not. Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās” (28.04.2009.).<br>2. MK not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība (02.10.2007.).<br>3. MK not. Nr. 749. " Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” (24.04.2012).<br>4. MK not. Nr. 526 "Darba aizsardzības prasībaslietojot darba aprīkojumu"(09.12.2002)<br>5. MK not. Nr. 219 "kārtība kādā veicama obligātā veselības pārbaude (10.03.2009)<br>6. MK not. Nr. 66 "Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku (04.02.2003).<br>7. MK not. Nr. 284 "Darba aizsardzības prasības nodarbinātā aizsardzībai pret vibrācijas risku darba vidē (13.04.2004).<br>8. MK not. Nr. 950 "Nelaimes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtība"(25.08.2009).<br>9. V. Urbāne, S. Lavendele. Bīstamo vielu pielietošanas drošība II izdevums RTU izdevniecība, Rīga, 2008.<br>10. V. Ziemeļis. Elektrodrošība RTU izdevniecība, Rīga, 2007.<br>11. John White "Health and Safety Management (Amazon 2018).<br>12. Edoardo Ales "Health and Safety at Work (Springer 2015).<br>13. majas lapa <a href="http://osha.lv">http://osha.lv</a> .<br>14. mājas lapa <a href="http://www.vdi.gov.lv">http://www.vdi.gov.lv</a> . |
| Nepieciešamās priekšzināšanas                       | Zināšanas fizikā, ķīmijā, likumdošanas un saskarsmes pamatos.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

**Studiju kursa saturs**

| Saturs                                                                                                        | Pilna un nepilna laika klātienēs studijas |                | Nepilna laika neklātienēs studijas |                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                                               | Kontakt stundas                           | Patstāv. darbs | Kontakt stundas                    | Patstāv. darbs |
| 1. Ievads, statistika, darba aizsardzības sistēmas vērtējums valstī. Darba aizsardzības tiesību aktu sistēma. | 2                                         | 0              | 1                                  | 2              |
| 2. Darba aizsardzības tiesību aktu piemērošanas principi uzņēmumā.                                            | 4                                         | 2              | 0                                  | 4              |
| 3. Darba vide, tās mikroklimats un apgaismojums.                                                              | 2                                         | 4              | 2                                  | 6              |
| 4. Darba vidē sastopamo risku kvalifikācija un to novērtēšanas pamatprincipi.                                 | 4                                         | 8              | 0                                  | 6              |
| 5. Mehāniskie riski darba vidē. Prasības darba aprīkojumam. Preventīvie pasākumi.                             | 1                                         | 0              | 2                                  | 4              |
| 6. Troksnis un vibrācija darba vietās, to robežlielumi, preventīvie pasākumi.                                 | 1                                         | 0              | 0                                  | 2              |
| 7. Elektrodrošība, šķābe, spriegums, zemējums, statiskā elektrība, aizsardzības pasākumi.                     | 2                                         | 0              | 0                                  | 1              |
| 8. Darba aizsardzības uzraudzības sistēmas izveides pamatprincipi uzņēmumā                                    | 3                                         | 6              | 2                                  | 4              |

|                                                           |    |    |   |    |
|-----------------------------------------------------------|----|----|---|----|
| 9. Darbā notikušo nelaimes gadījumu izmeklēšanas principi | 1  | 0  | 1 | 3  |
| Kopā:                                                     | 20 | 20 | 8 | 32 |

#### ***Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana***

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                  | Rezultātu vērtēšanas metodes                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Izprot darba vidē sastopamos riskus, to sadalījumu pēc sava rakstura, pieļaujamajām robežvērtībām un nepieciešamajiem preventīviem pasākumiem.  | Praktiskais darbs. Novērtēti riski, izmantojot pieejamo mēraparatūru.                                                                    |
| Prot veikt darba vides indikatīvos mērījumus.                                                                                                   | Grupu darbs. Veikti indikatīvie darba vides mērījumi, nosakot darba vides mikroklimatu RTU telpās.                                       |
| Prot izveidot darba aizsardzības uzraudzības sistēmu konkrētā uzņēmumā.                                                                         | Praktiskais darbs. Izveidota konkrētā uzņēmuma vai iestādes darba aizsardzības sistēma, to pamatojot. Sekmīgi aizstāvēts ieskaite darbs. |
| Izprot darba aizsardzības tiesību aktu kopumu valstī, to piemērošanu uzņēmuma vai iestādes līmenī.                                              | Praktiskais darbs. Izveidots konkrētā uzņēmumā ievērojamo darba aizsardzības tiesību aktu saraksts, to pamatojot.                        |
| Izprot darba vidē sastopamos riskus, to sadalījumu pēc sava rakstura, pieļaujamajām robežvērtībām un neieciešamajiem preventīvajiem pasākumiem. | Praktiskais darbs. Novērtēti darba videi piemītošie riski.                                                                               |

#### ***Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji***

| Kritērijs              | % no kopējā vērtējuma |
|------------------------|-----------------------|
| Praktiskais darbs      | 30                    |
| Grupu darbs            | 30                    |
| Individuālā aktivitāte | 20                    |
| Ieskaite darbs         | 20                    |
| Kopā:                  | 100                   |

#### ***Studiju kursa plānojums***

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 1.0 | 20.0     | 0.0      | 0.0     | *            |        |       |